

Voorstelling jaarverslag 2019: focus op de Coronacrisis

FSMA

AUTORITÉ
DES SERVICES
ET MARCHÉS
FINANCIERS

AUTORITEIT
VOOR FINANCIËLE
DIENSTEN
EN MARKTEN

**Jean-Paul Servais,
voorzitter**

22/06/2020

1. Inleiding

2. Impact coronacrisis op de financiële sector: enkele cijfers

- Beleggingsfondsen houden stand
- Pensioenfondsen weerstaan schok
- Beurs trekt beleggers aan

3. Coronacrisis: acties van de FSMA

- Verbod op short selling
- Monitoring en reporting
- Guidance voor de sector
- Informatie voor de consument
- Onderzoek naar uitsluitingen verzekeraars
- Online-campagne tegen fraude

4. Wikifin Lab: opening soon

1. Inleiding

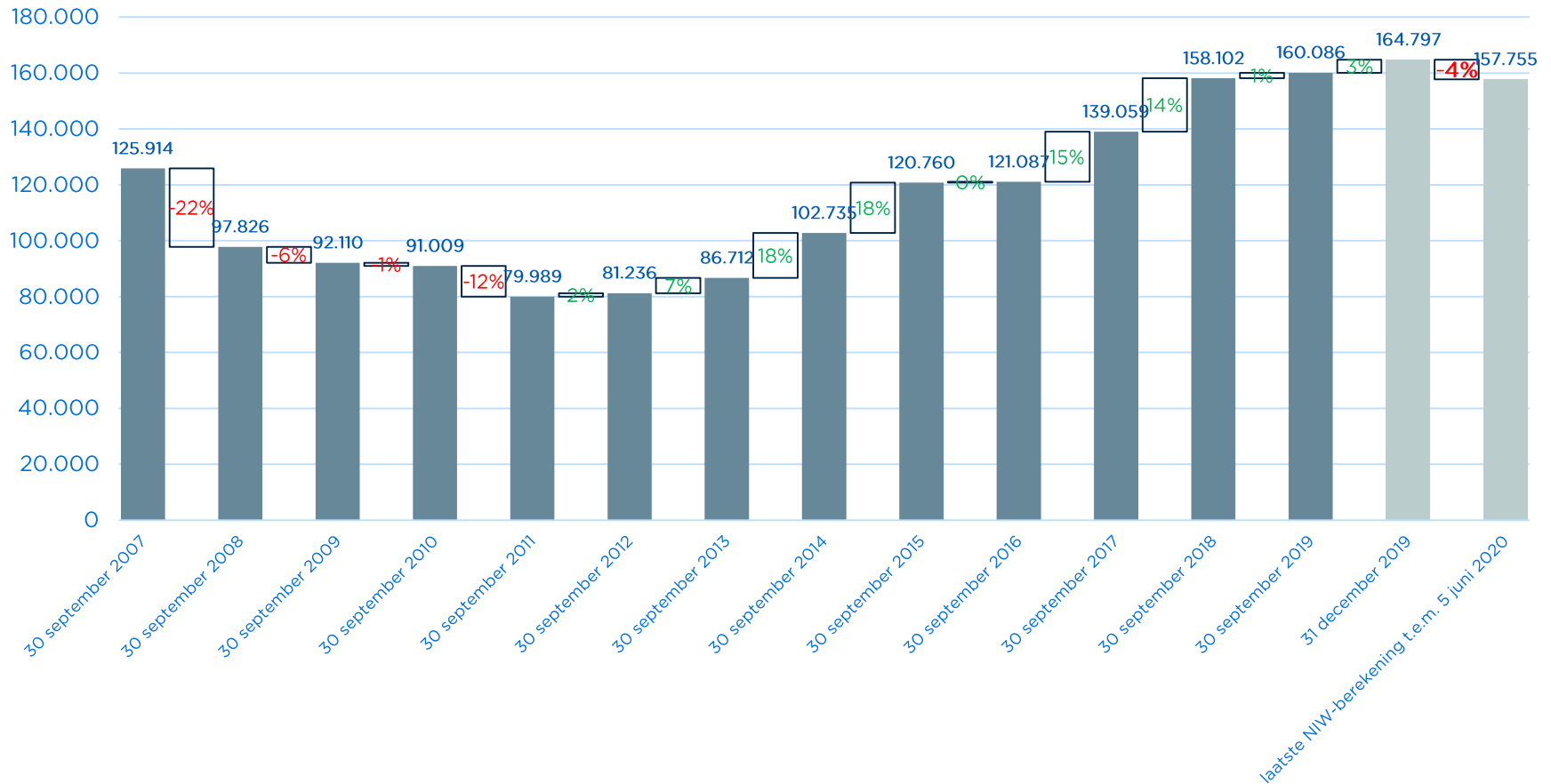
- Het jaarverslag 2019 van de FSMA is, net zoals de verslagen van andere toezichthouders, een verslag uit een ‘andere tijd’
- De voorbije maanden lag de nadruk wereldwijd op de bestrijding van de Covid-19-pandemie en de crisis die dat met zich meebracht
- In het voorwoord van het jaarverslag en in deze presentatie geeft de FSMA uitleg over haar optreden in het kader van deze crisis

2. Impact coronacrisis op de financiële sector: enkele cijfers

Beleggingsfondsen houden stand (1)

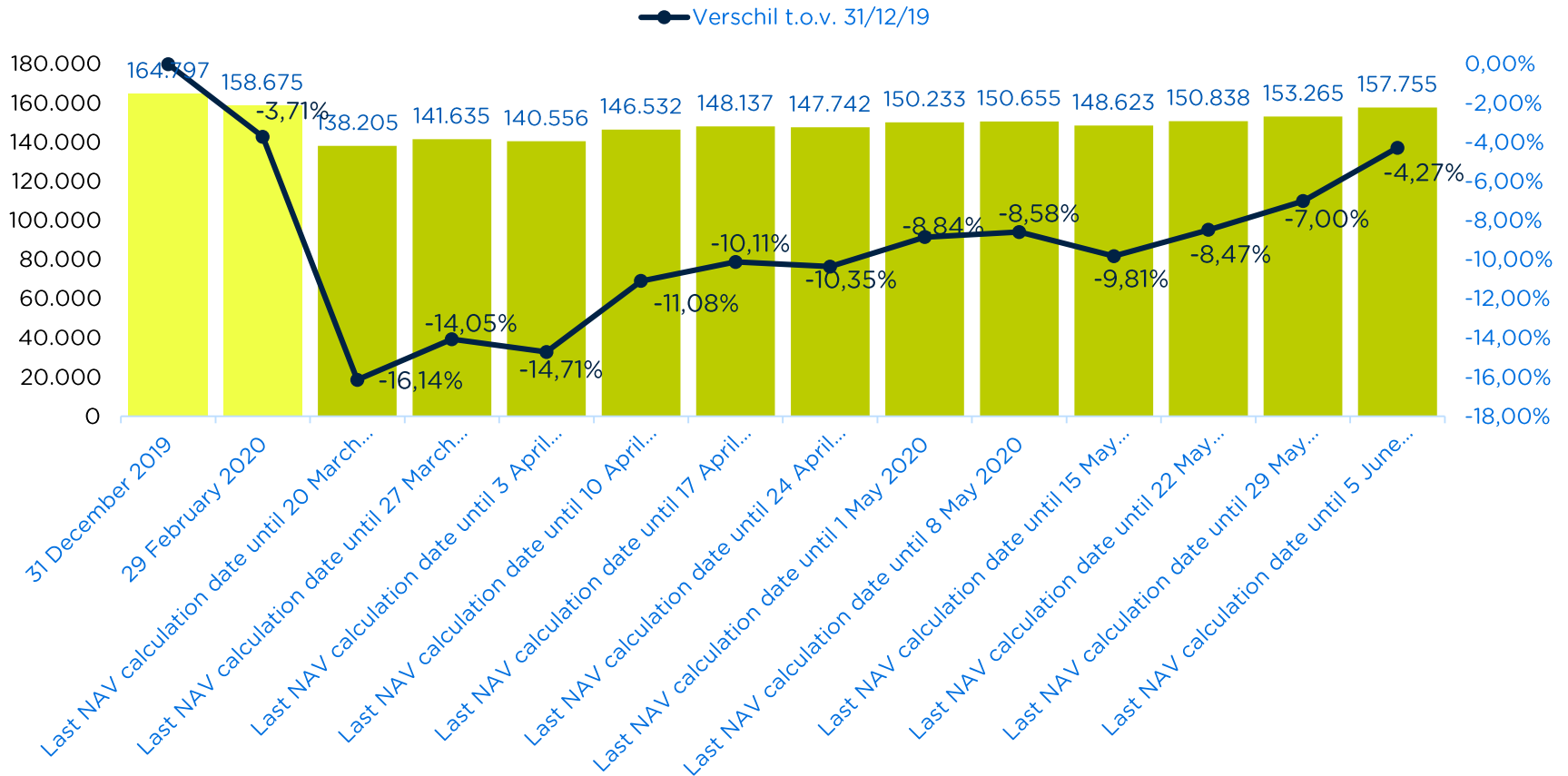
- Het beheerd vermogen van de Belgische fondsen **daalde slechts met 4%** ten opzichte van eind 2019 (situatie op 05/06/2020 – zie grafiek slide 6)
- De daling was vooral een gevolg van een **waardedaling van de activa**, eerder dan van uittredingen. Dezelfde trend doet zich voor in andere EU-lidstaten
- De waardedaling was het grootst in de tweede helft van maart (-16%); sindsdien is er sprake van een **herstel** (zie grafiek slide 7)
- Sinds eind februari: zo goed als **geen evolutie inzake netto-inschrijvingen**. De uittredingen die wel plaatsvonden, konden worden afgehandeld → geen enkele schorsing van uittredingen

Beleggingsfondsen houden stand (2)

Jaarlijkse evolutie van het totaal netto-actief van de Belgische openbare fondsen met een veranderlijk aantal rechten van deelneming (in miljoen euro) sinds de financiële crisis

Beleggingsfondsen houden stand (3)

Wekelijkse evolutie van het totaal netto-actief van de Belgische openbare fondsen met een veranderlijk aantal rechten van deelneming (in miljoen euro) tov de situatie per 31/12/2019

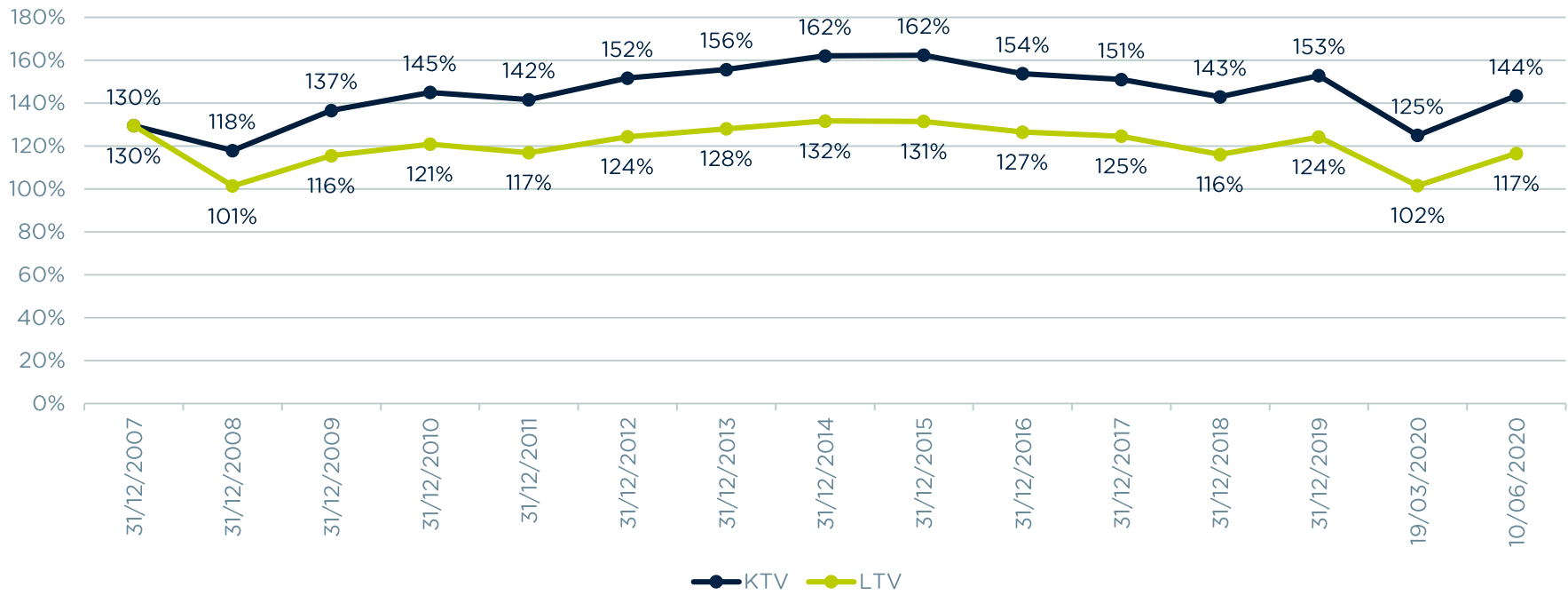
Pensioenfondsen weerstaan schok (1)

- De waarde van de activa van de Instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (IBP's) daalde met 6% (situatie op 10 juni 2020)
- Ter vergelijking: als gevolg van de financiële crisis van 2007-08, verloor de pensioenfondsensector 17% van haar belegd vermogen
- De gemiddelde dekkingsgraad van de kortetermijnvoorzieningen (KTV) zakte tot 144%, tegenover 153% eind 2019 en 125% op 19/03/20
- De gemiddelde dekkingsgraad van de langetermijnvoorzieningen (LTV) zakte tot 117%, tegenover 124% eind 2019 en 102% op 19/03/20

KTV = verworven reserves. Dit zijn de reserves die een aangeslotene kan overdragen naar een andere pensioeninstelling in geval hij zijn werkgever verlaat

LTV = prudente inschatting van de actuele waarde van de pensioenprestaties

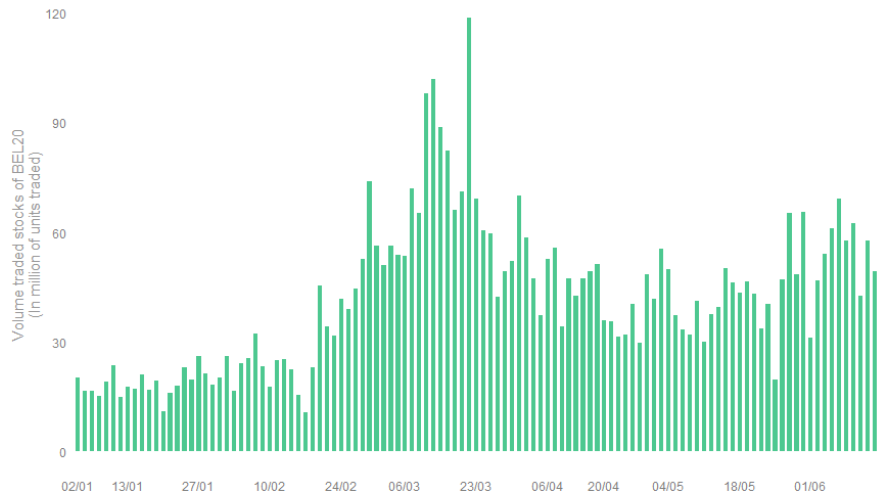
Pensioenfondsen weerstaan schok (2)

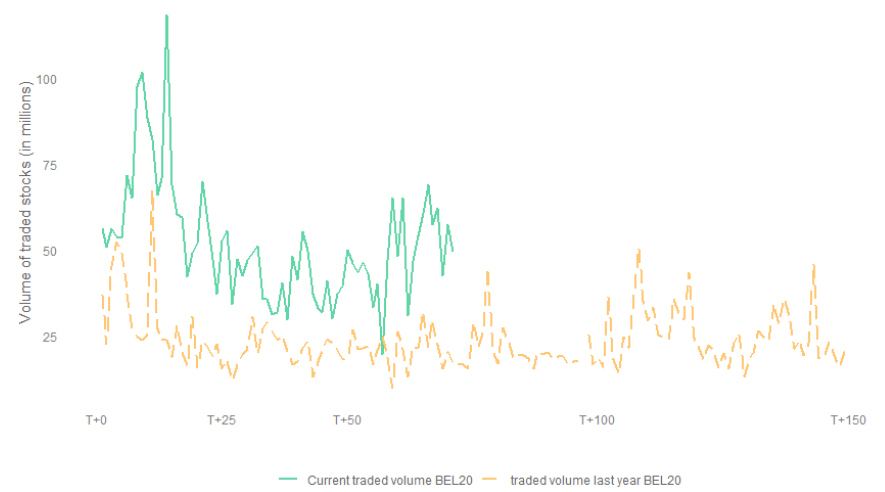
Dekkingsgraden IBP's (KTV en LTV)

Beurs trekt beleggers aan (1)

Het volume van verhandelde BEL20-aandelen is hoog gebleven tijdens de crisis

Source: Yahoo Finance, Refinitiv Eikon

— Current traded volume BEL20 — traded volume last year BEL20

Start dates: current BEL20 (01/03/2020), last year (01/03/2019), Great Financial Crisis (01/01/2008).
Source: Yahoo Finance

Beurs trekt beleggers aan (2)

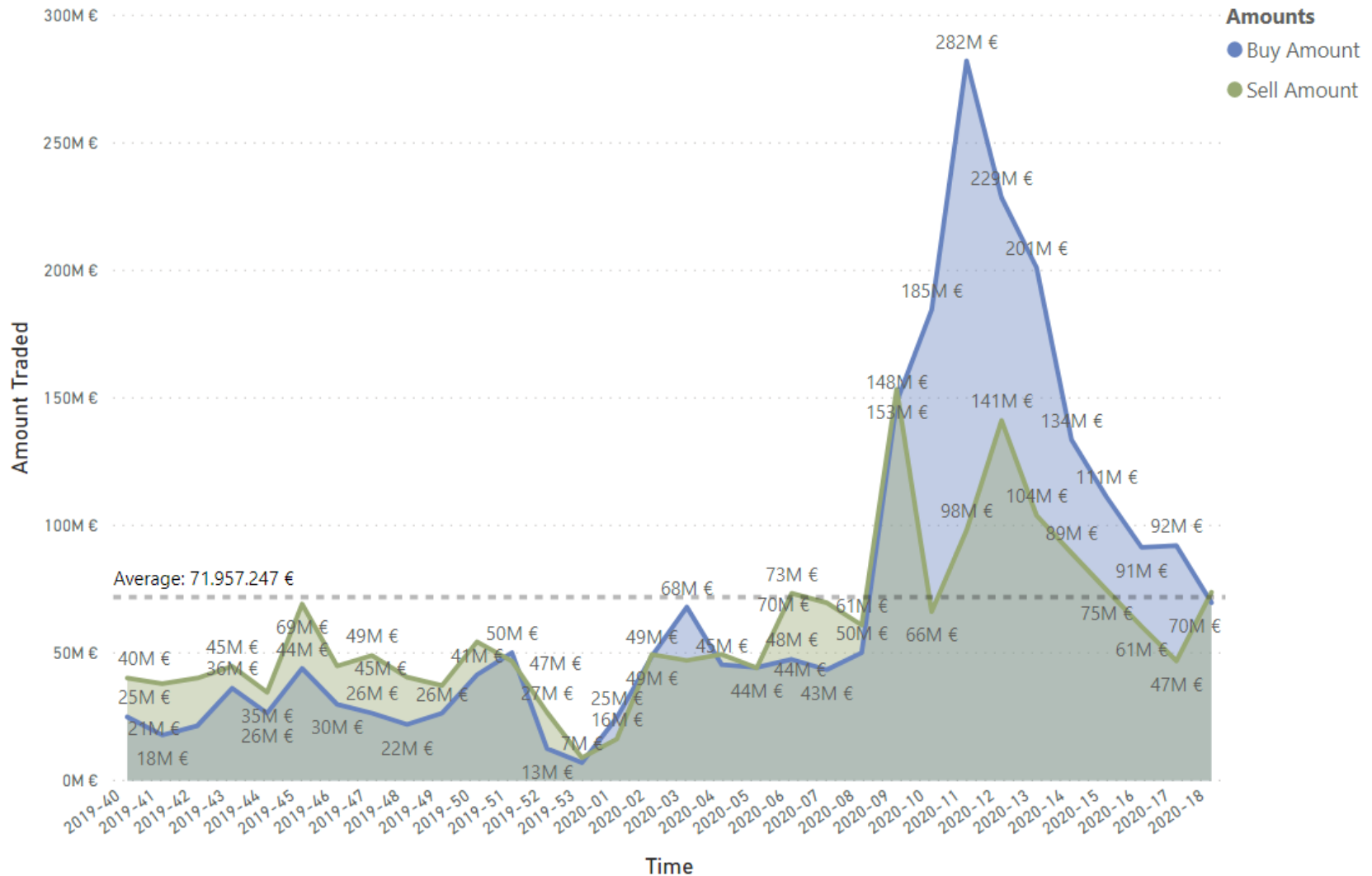
- Studie van de FSMA op basis van de MiFIR-rapportering over 3.158.099 transacties in BEL20-aandelen door particulieren sinds begin 2018: particulieren zijn tijdens de crisis actiever geworden op de beurs
- Particuliere beleggers kochten (cumulatief) ruim 634 miljoen euro meer dan zij verkochten in de crisisperiode (periode 24/02-30/04 - zie grafiek op slide 12)
- Jonge beleggers (18-35 jaar) kochten relatief meer aandelen in vergelijking met andere leeftijdscategorieën: van 2 miljoen euro in de week voor de crisis tot 21 miljoen euro in de vierde week van maart
- Niet-frequente beleggers kochten meer aandelen: van 3 miljoen euro in de week voor de crisis tot 30 miljoen euro in de tweede week van maart

Beurs trekt beleggers aan (3)

Kortom:

- Particuliere beleggers kochten 3 maal meer dan ze verkochten
- Jonge beleggers kochten sommige weken tot 10 maal meer dan voor de crisis
- Niet-frequente beleggers kochten sommige weken tot 10 maal meer dan voor de crisis
- De beurs is haar rol blijven vervullen als financieringskanaal van de reële economie

Beurs trekt beleggers aan (4)

3. Coronacrisis: acties van de FSMA

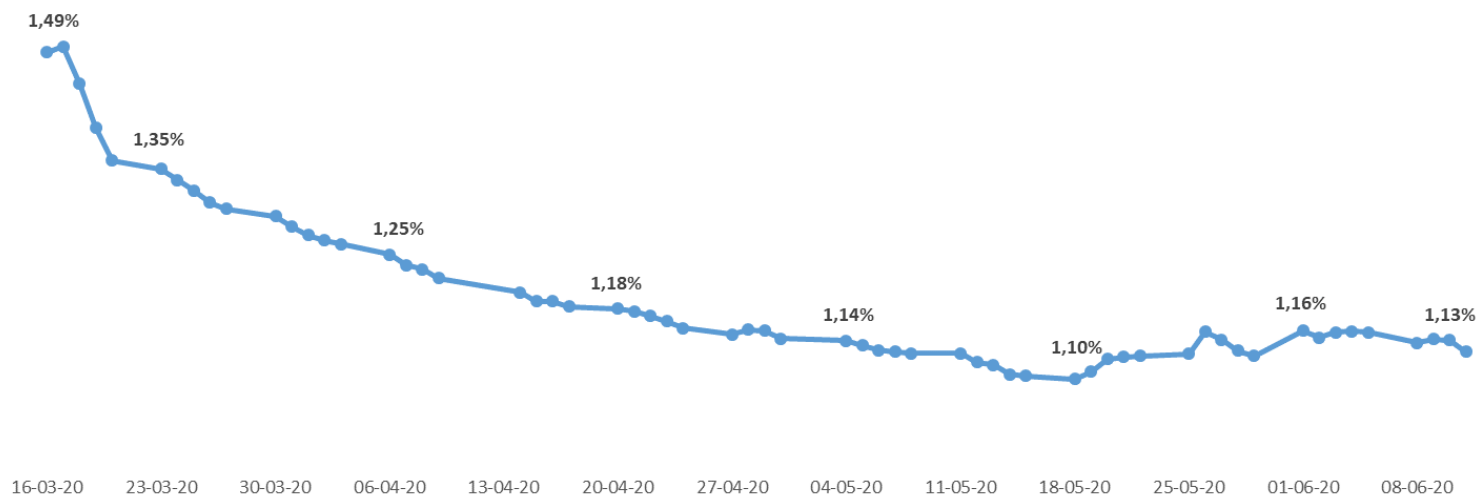
Verbod op short selling (1)

- Op 17/03/2020 verbood de FSMA het innemen en verhogen van **nettoshortposities** op aandelen die op Belgische handelsplatformen noteren
- Uitzonderlijke maatregel in een situatie van **hoge marktvolatiliteit** omdat de markt het moeilijk had om de impact van de crisis op de genoteerde ondernemingen correct te beoordelen
- Bedoeling van de maatregel was te **voorkomen dat de situatie zou verergeren** en een potentieel nefaste impact zou hebben op de betrokken ondernemingen en op het marktvertrouwen in het algemeen.
- Maatregel **opgeheven op 19/05/2020** als gevolg van de evolutie op de markten

Verbod op short selling (2)

Het gemiddelde van de nettoshortposities daalde tijdens de periode van het verbod (17/03-18/05)

Average of net short positions by issuer (BE) on basis of all shorted issuers since 16/03

Monitoring en reporting

- Periodes van grote volatiliteit en onzekerheid op de financiële markten brengen potentieel ook **risico's** met zich mee voor de **beleggings- en pensioenfondsen** onder toezicht van de FSMA
- **Verscherpte opvolging** van deze fondsen om in het bijzonder de liquiditeit van de beleggingsfondsen en de dekkingsgraden van de pensioenfondsen van erg nabij te monitoren
- De FSMA heeft over deze opvolging en over de toestand op de financiële markten, op wekelijkse basis **rapporten overgemaakt aan de bevoegde ministers**

Guidance voor de sectoren (1)

- De FSMA heeft bij het uitbreken van de crisis ook prioritair guidance gegeven aan de ondernemingen en personen onder haar toezicht over hoe zij moesten functioneren in de nieuwe omstandigheden
- Voor **genoteerde vennootschappen** : guidance gegeven via Q&A's over onder meer de publicatie van voorwetenschap in verband met de impact van de crisis op de vennootschap, de timing van publicatie van het jaarlijks financieel verslag, de organisatie van algemene aandeelhoudersvergaderingen in de periode van lockdown en de publicatie van de halfjaarlijkse financiële verslagen
- Voor **tussenpersonen**: reeks newsflashes over onder meer het uitstel van het nieuwe examensysteem en de termijnen voor de bijscholingsverplichtingen

Guidance voor de sectoren (2)

- Alle guidance en informatie is gebundeld in een **nieuwe rubriek op de FSMA-website** (zie hiernaast)
- Deze bevat onder meer:
 - De guidance voor de genoteerde vennootschappen
 - Informatie voor pensioen- en beleggingsfondsen
 - De nieuwsbrieven voor tussenpersonen en kredietgevers
 - Informatie over de regels inzake verkoop op afstand
 - Een checklist inzake cybersecurity
 - Documenten en informatie van internationale instanties (IOSCO, ESMA, Financial Stability Board,...)
 - ...

INFORMATIE IN HET KADER VAN DE COVID-19-PANDEMIE

BEHEERVENNOOTSCHAPPEN VAN (A)ICB'S

- [COVID-19: Cybersecurity](#)

CROWDFUNDINGPLATFORMEN

- [COVID-19: Cybersecurity](#)

GENOTEERDE VENNOOTSCHAPPEN

- [Implications of the COVID-19 outbreak on the half-yearly financial reports](#)
- [Persbericht: De FSMA kondigt de opschorting van het verbod op het in nemen of verhogen van nettoshortposities aan](#)
- [A renewal of the prohibition of short selling](#)
- [Persbericht: COVID-19: Impact op de genoteerde vennootschappen](#)
- [Q&A: COVID-19: Impact op de genoteerde vennootschappen \(Q&A\)](#)
- [Prohibition of short selling](#)
- [Q&A on alternative performance measures in the context of COVID-19: new question 18 \(2\)](#)

INSTELLINGEN VOOR BEDRIJFSPENSOENVORZIENING

- [COVID-19: Informatie voor instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening](#)
- [COVID-19: Lastiraad inzake continuïteit](#)

INSTELLINGEN VOOR COLLECTIEVE BELEGGING

- [COVID-19: Informatie voor instellingen voor collectieve belegging](#)

TUSSENPERSONEN EN KREDIETGEVERS

- [Nieuwsbrief: FAQ's voor tussenpersonen en kredietgevers](#)
- [Nieuwsbrief: PCP in opleiding](#)
- [Nieuwsbrief: Bijzetting tijdens de coronacrisis](#)
- [Nieuwsbrief: Nieuw examensysteem](#)
- [Nieuwsbrief: Bijzondere instructies aan tussenpersonen en kredietgevers naar aanleiding van COVID-19](#)

VENNOOTSCHAPPEN VOOR VERMOGENSBEHEER EN BELEGGINGSADVIES

- [COVID-19: Cybersecurity](#)

VERKOOP OP AFSTAND

- [COVID-19: Overeenkomsten op afstand met betrekking tot beleggingsdiensten en verzekeringsoverdracht](#)

VERSTREKKERS VAN BELEGGINGSDIENSTEN

- [COVID-19: Verstrekkers van beleggingsdiensten krijgen uitstel tot 1 september 2020 om de MFID-cartografiegegevens in te voeren](#)

ESMA

- [ESMA Risk Dashboard \(2\)](#)
- [ESMA aanbevelingen over COVID-19-impact \(2\)](#)
- [ESMA-standpunt over call tapping onder MFID II](#)

EIOPA

- [Call to action for insurers and intermediaries to mitigate the impact of Coronavirus/COVID-19 on consumers \(2\)](#)
- [Update on other measures impacted by COVID-19 pandemic \(2\)](#)

IOSCO

- [IOSCO encourages issuers' fair disclosure about COVID-19 related impacts \(2\)](#)
- [IOSCO re-prioritizes its work program to address impact of COVID-19 \(2\)](#)
- [Statement on Application of Accounting Standards during the COVID-19 Outbreak \(2\)](#)
- [Effectenwettigheidshouders coördineren hun reacties op COVID-19 via IOSCO](#)

FINANCIAL STABILITY BOARD

- [FSB members take action to ensure continuity of critical financial services functions \(2\)](#)

Informatie voor de consument

- Om de impact van de coronacrisis op consumenten, zelfstandigen en bedrijven te helpen opvangen, werden maatregelen genomen door zowel de overheid als de bank- en verzekeringssector
- De FSMA heeft informatie over deze maatregelen ter beschikking gesteld op haar website (zie hiernaast)
- De FSMA opende ook een callcenter voor wie vragen heeft over deze maatregelen. De ontvangen vragen hebben betrekking op heel uiteenlopende onderwerpen

The screenshot shows the FSMA website interface. At the top, there is a navigation bar with the FSMA logo, language options (NL, FR, EN), and links for 'OVER DE FSMA', 'NIEUWS & WAARSCHUWINGEN', 'JOBS', and 'CONTACT'. A search bar is located on the right. Below the navigation is a large banner with the word 'CONSUMENTEN' and a background image of a hand holding a smartphone. Underneath the banner is a breadcrumb trail: 'HOME / CONSUMENTEN / THEMA'S /'. A secondary navigation bar contains buttons for 'COVID-19: INFORMATIE VOOR CONSUMENTEN', 'SPAREN & BETALEN', 'BELEGGEN', and 'MEER...'. The main content area is titled 'COVID-19: INFORMATIE VOOR CONSUMENTEN' and features a sub-section 'AANVULLENDE PENSIOENEN'. Below this, there is a list of bullet points: 'Informatie voor werknemers die zijn aangesloten bij het aanvullend pensioenplan van hun werkgever of beroepssector', 'Informatie over het vrij aanvullend pensioen voor werknemers (VAPW)', 'Informatie voor werkgevers', and 'Informatie voor zelfstandigen'. A call-to-action box with a question mark icon says: 'INDIEN U NA HET LEZEN VAN DE INFORMATIE OP ONZE WEBSITE NOG VRAGEN HEEFT IN VERBAND MET DE CORONACRISIS, KAN U ONS CONTACTEREN VIA ONS CALLCENTER.' Below this are sections for 'KREDIETSECTOR' and 'VERZEKERINGSSECTOR', each with a similar call-to-action box. At the bottom, there is a 'WAARSCHUWINGEN' section with a list of bullet points: 'Oplichters spelen in op de actualiteit: Pas op voor de vele fraudes gefixt aan het coronavirus!', 'Verhoogt risico op fraude in het kader van de COVID-19-pandemie: Pas op voor aanbiedingen die te mooi zijn om waar te zijn!', 'COVID-19: Pas op voor fraudulente beleggingsaanbiedingen en de oplichtingsprognoses op de sociale netwerken', 'Opgelet voor phishingprognoses rond COVID-19', and 'COVID-19-beleggingsfraude'.

Onderzoek naar uitsluitingen bij reisannulatieverzekeringen

- De FSMA heeft vastgesteld dat, als gevolg van de coronacrisis, de algemene voorwaarden van bepaalde **reisannulatieverzekeringen** werden aangepast
- Meerdere verzekeraars maken in de voorwaarden op hun website melding van een **uitsluiting** van de dekking van schadegevallen als gevolg van een **epidemie, pandemie of quarantaine**
- Het bleek duidelijk dat deze uitsluitingen **zeer recent werden toegevoegd**
- De FSMA gaat dit nader onderzoeken door de betrokken verzekeringsondernemingen te contacteren en een **sectoronderzoek** te lanceren

Online-campagne tegen fraude

- Fraudeurs aarzelen niet om munt te slaan uit de actualiteit rond de Covid-19-pandemie, ook via online-beleggingsfraude
- Bovenop haar waarschuwingen heeft de FSMA op 19 juni een **nieuwe online-campagne tegen fraude gelanceerd** via Facebook en Google
- De slagzin van de campagne is :
- Het doel van de campagne is **bewustmaking voor online-fraude en aanzetten tot voorzichtigheid**
- **Via een nieuwe online-test op de FSMA-website kunnen bezoekers nagaan hoe groot de kans is dat een online-beleggingsaanbod frauduleus is**
- Het **resultaat** geeft een indicatie van het risico op fraude:

Uit je antwoorden blijkt dat de voorgestelde belegging een klein risico op fraude inhoudt. Blijf waakzaam. Lees aandachtig alle documentatie voor je belegt. Dit beleg enkel als je begrijpt wat het voorgestelde product precies inhoudt. Neem niet onmiddellijk contact op te nemen met de FSMA bij het minima vermoeden van oplichting.

4. Wikifin Lab: opening soon

- Het **nieuwe financieel educatief centrum** vervolledigt het aanbod van de FSMA inzake financiële educatie en is klaar om dit najaar de eerste leerlingen van het middelbaar onderwijs te ontvangen
- In het Wikifin Lab leggen bezoekers een **volledig digitaal en interactief parcours** af waarbij ze experimenteren met verschillende situaties uit het dagelijkse leven
- **Vier thema's** komen aan bod en spelen in op de punten die in het curriculum van het secundair onderwijs zijn ingeschreven:
 - de invloeden bij consumptie
 - de keuzemogelijkheden met spaargeld
 - de impact van keuzes op de maatschappij en de omgeving
 - een evenwichtig budgetbeheer

Het Wikifin Lab ligt in de Brusselse Congresstraat, vlak naast het gebouw van de FSMA

Een van de architecturale blikvangers van het Wikifin Lab, is het auditorium. Het dak ervan beeldt reusachtige euromunten uit

Leerlingen die in het Wikifin Lab aankomen, krijgen eerst een briefing en een persoonlijke tablet, die hen onder meer wegwijs gaat maken doorheen het Lab

Tijdens het parcours in het Wikifin Lab spelen de leerlingen bepaalde spellen individueel. Dat gebeurt op hun persoonlijke tablets en ze nemen daarvoor plaats in 'Pods', comfortabele stoelen waarin ze zich wat kunnen afsluiten van de buitenwereld om zich beter te concentreren

Na het doorlopen van het hele parcours, krijgen de leerlingen een afsluitende film te zien in het auditorium

Een aantal spellen tijdens het parcours in het Wikifin Lab, worden in kleine groepen gespeeld rond 'tafels'. Dat zijn grote touchscreens waarop de leerlingen bijvoorbeeld een spel kunnen spelen rond beleggen op de beurs of aankopen doen in een shopping center

Het Wikifin Lab heeft een 'Kennismuur'. Die stelt de leerlingen in staat om, aan de hand van verschillende objecten in vitrines, via de touchscreens meer uitleg te krijgen over financiële thema's

Zo staat het varkentje met reddingsboei symbool voor het Europese garantie-systeem voor spaargeld

wikifin Lab

De achtergevel van het gebouw van het Wikifin Lab werd volledig omgevormd tot een glazen wand waarin ook een lift werd geïnstalleerd

